

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztalvozas

663.2

Szerző:

Cím: *Ahol Károly király borait**örzik*

Forrás:

*Uj Nemzedék*3m
(Hely)1925. 7. 12.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő

"1925"

Személy

Helyszám

Ahol Károly király borait őrzik

Látogatás Csonkamagyarország budafoki borkincseskamrájában

— Az Uj Nemzedék tudósítójától.

Mintha egy barokk főuri kastély udvara lenne, úgy fest a budafoki állami pincemesteri tanfolyam világhírű borospincéjének épülete. A stukkókkal díszített, nemes ornamentikájú két szárny-épület között ásit a borospince bejárata, fölötte hasonló díszes emeleti építmény. Bálteremnek hinné a látogató, ha Fuchs felügyelő gyorsan fel nem világosítaná, hogy azelőtt ott tartották a *borárveréseket*. Most a terem lezárva áll, csak a pince bejárója van tárva-nyitva, mélyben a gyöngyöző, nemes borok temérdek kincsével. A pince bejárója csak a bolsevizmus és az azt követő oláh fosztogató-invázió tartama alatt volt hét lakatra lezárva, a záracon Gregersen svéd követ pecsétjével. Az ő nemes és önzetlen előzenységének volt köszönhető, hogy a borospincék tartalma, a sok-sok milliórdot érő nemesebtnél-nemesebb borok nem jutottak martalócok kezére.

Fuchs felügyelő kalauzolása mellett hatolunk be a borospincék szentélyébe. Az előcsarnokban a legmodernebb berendezésű palackozó, dugaszoló és mosógépek állanak, büszkeségei az intézetnek. Az előcsarnokból nyílik a pincék bejárója. Az egész hegyet aláaknázza a pincék labirintusa, negyven méternyi mélységben a hegy teteje alatt húzódnak a messzeágazó pincék, melyeket először a természet vájt ki barlangformára, majd emberi kéz mélyített bele a hegy gyomrába.

Pénészes kincsek

Hüvösség csap felénk a bejárónál. Amíg odakünn forrón tűz a juliusi nap-sugár, addig bent 12,5 Celsius fokot mutat a hőmérő. Pontosan annyit; se többet, se kevesebbet. A felügyelő az mondja:

— A hegy tetejétől körülbelül négy hónap alatt jut be a hideg vagy a meleg a pincébe. Amikor odakünn téli hideg van, akkor van itt a legmelegebb és fordítva. A hőmérsék-ingadozás összesen fél Celsius fok. Ez teszi felbecsülhetetlen értékűvé a budafoki állami borpincét.

Kétoldalt hatalmas boroshordók sorakoznak, telve a magyar borvidékek legnemesebb nedűivel. Sűrű rács mögül boros-butéliák garmadája zöldel elő, rajtuk a hagyományos *pókháló és penész*, mely az óborok kedvelői előtt oly becsessé teszi a karesu üvegeket.

— Ez a pince muzeuma, — magyarázza a felügyelő. Itt vannak a legrégebbtől kezdve a legújabb termésű borok mintái az összes bortermő-vidékekről. Időnkint megizleljük, összehasonlítjuk és elemezzük a borokat, hogy megállapítsuk, milyen különbségeket és elváltozásokat találhatunk az ugyanott termelt, de később szüretelt borokban.

A pincemesterség tudománya bizony nem egyszerű tudomány. Rengeteg szakismeret, tapasztalat és tudás kell hozzá, amíg a homoki vinkóból nemes itallá „nevelik” a bort. A pincemesteri tanfo-

lyam hallgatóinak sok évi tanulásra és gyakorlatra van szükségük, amíg kiképezik magukat mesterségükben.

Trianon és a bor

Falbaépített háromszáju cementtartály előtt állunk meg. Több száz hektó bor fér bele; most üresen látong, csak akkor telik meg, ha sok a fölösleg. A cementtartályok belseje, két embermagasságnyi, belülről üveglapok burkolják. Megtelik majd szüret után, mikor teli vagonok szállítják ide Budafokra a tokaji, neszmélyi, szomoródi, villányi, egri, badacsonyi, szekszárdi és pécsi borokat. Ezeknek a mammuth-hordóknak hasonmását találjuk meg a pince legmélyén, egy kápolmanagyságu fülkében, amelyet a pince volt tulajdonosa a Neugebauer-család építtetett. Két nagy tartály a bejárattal szemközt a Neugebauer-házaspár nevét viselte, míg az oldalsó hat kisebbet egy-egy gyermekükről nevezték el. Most a leghíresebb magyar borvidékek nevei vannak beléjük vésvé s csodálatosképen csak egy van közöttük az arad-hegyaljai, amely idegen kézre került.

— Hál' Istennek — mondja a felügyelő — csak az erdélyi borvidékeket szakították el Magyarországtól. Ez is nagy veszteség, mert az erdélyi borok kiválóak voltak. De szerencsére a többi megmaradt...

Trianon csak a magyar bornak kegyelmezett meg... Hadd vigadjon mellettük sírva a magyar.

Károly király borai

Hosszu oldalfolyosóba térünk be, majd nem a pince legmélyén. A mészkőfalakról csepeg a penész, a villanyfény alig dereng a sötétben, gyertyával világítják meg a hasas hordókat. A gyertyafény ráesik egy hordóra: *A magyar címer van rajta*. A felügyelő csöndesen mondja:

— Ezek itt néhai Károly király öfelsesége borai.

A hosszú pincesorban sok-sok ezer hektóliter legnemesebb tokaji aszút rejtenek magukban a hordók. A néhai uralkodó tokaji uradalmából valók. A hatalmas készletet annakidején megvásárolta a

magyar állam és a ma több milliárdra rugó összeget kiutalta a királyi családnak. Azóta itt érnek, fejlődnek a pompásabbnál-pompásabb fajborok s ma már megbecsülhetetlen értéket képviselnek. A tokaji aszúk édes illata, áthatol a hordók falán és ott terjeng a levegőben. Mintha Károly király founchali sirjának virágai illatoznának. A látogató megatottan időzik a valaha fényes királyi udvar enyésző emléke előtt. A király ménese, az udvartartás büszke paripái már dobra kerültek. Most már csak a borok maradtak. Boldog-boldogtalan hozzájuk juthat, potom pénzért.

A bor egyeteme

Most még a pince ékességeit, néhány remekül kifaragott boroshordót tekintünk meg. *Noé apánknak* a szőlővessző dicső megmentőjének képmása diszeleg néhányon. Több hordón tréfás rigmusok, többek közt *Vörösmarty* híres *Fóthi dal*-ának kezdő sorai: „*Felfelé megy borban a gyöngy...*“ Aztán jelmondatok: „*Jó bor, jó egészség, szép asszony feleség.*“ *Bachus* isten rajongói vésették bele ezeket a hordókba.

Aztán az emeletekre oszlott butéliás-palack-raktárba térünk be, ahol a palackozott borok érnek, nemesednek. *Fuchs* igazgató részletesen magyarázza a bor kezelési módját, hogyan kell megakadályozni a bor „*elzüllesztését*“, hogyan kell engedelmes, jó fiut nevelni belőle. Mert a bor is „*zülleszt*“, ha nem törődnek vele, ha elhanyagolják a nevelését. Nagy tudomány a borászat és ennek a tudománynak egyeteme Magyarországon a budafoki vincemesteri iskola.

— Akik be akarnak iratkozni a pince-mesteri tanfolyamra, azoknak két évig vinceller-iskolába kell járniuk. Itt aztán tökéletesítik a tudásukat. Ha megkapják az oklevelet, nagyon szép elhelyezkedésre számíthatnak. Nemcsak nagy szőlőgazdaságokban kaphatnak állást, hanem nagy borkereskedő cégeknél is, ahol megbecsülik szaktudásukat. Nem egyszer előfordult, hogy egy nagy borkereskedelmi részvénytársaság igazgatói székében látam viszont valamelyik volt növendéke-met...

Miután a borászat elméleti tudományával megismerkedtünk, *Fuchs* felügyelő kivezet hennünket a borpince labirintusából és bemegyünk az iskola borkóstoló termébe, hogy ott *gyakorlati alapon* ismerkedjünk meg a budafoki állami borok minőségével. A borkóstoló terem ugy fest, mint valami főúri kastély lovagterme. A boltíves mennyezetén gyönyörű tizágn csillárok függenek, a fal mellett székely stílusban készült szekrények, rajtuk remek majolika kulacsok. Valósággal művészi látványosságzamba megy a borkóstoló-cinterem.

... És egymásután kerülnek asztalra a budafoki állami borpince büszkeségei a kristálytisza, zöldes, aranyos fényű, tömör, „*gömbölyű*“ borok. Ha egy borra szakértő borra rámondja, hogy „*gömbölyű*“, abban a bornak minden tökéletessége egyesül. *Sándor* bácsi, az intézet öreg szolgája egymásután töltögeti a metszett poharakba a kecskeméti homokit, a pécsi furmintot, a villányi vöröst, a tokajit, a badacsonyi „*kéknyelűt*“ s a többi aromás, nemes borokat.

Törökök Mekkája Budafokon

Előkerül az intézet vendégalbuma is, melybe minden látogató bejegyezi a nevét. A magyar közélet majdnem minden nevesebb szereplőjének neve ott van a könyvben, de igen sok külföldi látogatóé is, biznyságául annak, hogy a budafoki állami borok messze földön híresek. *Volt s aktív miniszterek, külföldi diplomaták, színészek, újságírók* nevei váltakoznak az albumban. *A cseh meghatalmazott miniszter* neve alatt egy *japán professzor* furcsa szarkalábai. És felfedezzük a könyvben *Környei Béla* nevét is.

— Ó, *Környei* gyakori vendégünk volt, — mondja a felügyelő, — *egy héttel hála előtt is itt volt nagyobb társaságban*. Már itt panaszkodott is, hogy rosszul érzi magát, melege van és ingujjira vetkezve kóstolgatta az italokat. Mikor innen hazament, ágyának dőlt... Egy hét múlva vége volt.

A nagy magyar énekes karakterisztikus írása neve után furcsa ákombákumok ismétlődnek. Török vendégek nevei. Számtalanszor felbukkannak a könyvben. A derék igazhitűek ugylátszik a *Korán tilalma ellenére sem vetik meg az itókát*. Mekka után a budafoki állami borpince a leglátogatottabb zárandoklőhelyük. Nem is csoda. Borban az igazság és ők csak az igazságot keresik...